

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

UDTALELSER

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

451. PLENARFORSAMLING DEN 25. OG 26. FEBRUAR 2009

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om en europæisk civiltjeneste (sonderende udtalelse)

(2009/C 218/01)

I sit brev af 3. juli 2008 anmodede den franske minister for udenrigs- og europæiske anliggender inden for rammerne af det franske rådsformandskab Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om at udarbejde en sonderende udtalelse om følgende emne:

»En europæisk civiltjeneste«.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkeds-mæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Thomas Janson til ordfører og Ionuț Sibian til medordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 4. februar 2009.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 451. plenarforsamling den 25.-26. februar 2009, mødet den 25. februar, følgende udtalelse med 131 stemmer for, 7 imod og 9 hverken for eller imod.

1. Sammenfatning og konklusioner

1.1 EØSU går helhjertet ind for det franske formandskabs initiativ. Det henviser til Rådets henstilling af 20. november 2008 om unge volontørers mobilitet i EU ⁽¹⁾. I lyset af de mange forskellige ordninger for unges aktive deltagelse i samfundet er den bedste tilgang til dette spørgsmål imidlertid at lade et europæisk initiativ tage udgangspunkt i en ramme

- for samarbejde mellem frivillige aktiviteter, som er åbne for alle, og som er ulønnede, udført af egen fri vilje, har en pædagogisk værdi (uformel læring) og repræsenterer en merværdi for samfundet;
- kendetegnet ved en fastsat aktivitetsperiode, hvor målsætningerne, indholdet, opgaverne strukturen og rammerne ligger fast, og hvor der er passende støtte samt retlig og social beskyttelse;
- som også har en europæisk og tværnational dimension.

1.2 Aktiv deltagelse i samfundet, herunder tværnationale udvekslinger, gavner i høj grad den personlige udvikling, især

hos unge, samt udviklingen af det organiserede civilsamfund i Europa. For volontørerne er der tale om en enestående mulighed for formel og uformel læring og for at tilegne sig sociale og sproglige færdigheder. Det kan give en bedre følelse af at være europæer og styrke viljen til at fortsætte engagementet senere i livet. Hvis ældre mennesker gives mulighed for at deltage i ordningerne, vil de kunne gøre brug af deres livserfaring, hvilket vil have en positiv effekt på deres helbred og livskvalitet. Når folk fra forskellige aldersgrupper samarbejder om udførelse af frivillige aktiviteter, vil forståelsen mellem generationerne også blive fremmet.

1.3 EØSU mener, at EU bør sætte sig ambitiøse mål, som omfatter en bredere deltagelse i civilsamfundet. Et første skridt vil være at følge de anbefalinger, som EØSU fremførte i sin tidligere udtalelse ⁽²⁾.

1.4 EØSU opfordrer derfor medlemsstaterne til at foranstalte et samarbejde mellem arrangører af frivillige aktiviteter, hvorved der indføres et tværnationalt element i eksisterende former for frivillige aktiviteter.

⁽¹⁾ 14825/08, JEUN 101.

⁽²⁾ Jf. EØSU's udtalelse om de frivillige aktiviteters rolle i det europæiske samfund og deres virkninger, ordfører: Erika Koller (EUT C 325, 30.12.2006)

1.5 EU bør støtte og fremme et europæisk medborgerskabsinitiativ⁽¹⁾, der kombinerer politikker og aktiviteter for udvekslingsprogrammer, der ikke længere hovedsagelig er rettet mod unge. Et mål kunne være at bidrage til den europæiske integration. EØSU finder det naturligt, at EU afsætter flere finansielle ressourcer til sådanne programmer. Initiativet skulle gøre det muligt i første omgang at fordoble den nuværende deltagelse i ungdomsudvekslinger og øge andre aldersgruppers deltagelse væsentligt.

1.6 EØSU anser det for nødvendigt i højere grad at målrette projekterne mod dårligt stillede befolkningsgrupper, herunder navnlig unge.

1.7 Det vil være nødvendigt at sikre bedre samarbejde mellem de eksisterende nationale og europæiske programmer og reducere tekniske hindringer samt problemer med syge- og ulykkesforsikringsdækning. EU bør derfor overveje at udvikle et mærke for udviklingsprogrammer, der opfylder EU's kvalitetsstandarder. Kvaliteten af frivillige aktiviteter, uanset hvilken form de antager, er vigtig og må derfor sikres på passende vis.

1.8 EØSU anser det for vigtigt at fremme et tredjeland-aspekt for hermed at bidrage til EU's indsats for at opfylde millenniummålene og gennemførelsen af EU's politik for udvikling og humanitær bistand.

1.9 EU må foretage en evaluering af dette område ved at igangsætte og støtte forskning og ved at udvikle de statistiske komponenter.

1.10 Forsikrings-, sundheds- og sikkerhedsspørgsmål skal også løses. Frivillige bør nyde en rimelig social beskyttelse under deres tjeneste, men det er vanskeligt, hvis de sociale sikkerhedsbestemmelser for tværnationale frivillige er forskellige fra land til land. EØSU mener derfor, at Kommissionen bør fremme en fælles forståelse af ovennævnte spørgsmål, og opfordrer medlemsstaterne og de pågældende institutioner til at finde en løsning på disse centrale problemer.

1.11 EØSU er klar over det nødvendige i at følge dette spørgsmål op, f.eks. i form af en konference med deltagelse af alle nationale civiltjenesteorganer, Kommissionen og ngo'er, som er aktive inden for enten ungdomsarbejde eller frivilligt arbejde, med henblik på at fremme udviklingen af en ramme for et europæisk medborgerskabsinitiativ.

2. Udgangspunkter

2.1 EØSU glæder sig over det franske formandskabs initiativ til at anmode EØSU om at udarbejde en sonderende udtalelse om en europæisk civiltjeneste.

⁽¹⁾ For at undgå enhver forvirring på grund af det faktum, at »civiltjeneste« betyder noget forskelligt i de forskellige medlemsstater, har EØSU anvendt udtrykket »medborgerskabsinitiativ« i den foreliggende udtalelse.

2.2 I betragtning af de mange forskellige ordninger for unges aktive deltagelse i samfundet, hvad enten det drejer sig om civiltjeneste, volontørtjeneste eller andre former for deltagelse, må der være en helt klar ramme for og definition af et europæisk initiativ. EØSU mener, at spørgsmålet bedst tackles på EU-plan ved at operere med et bredere begreb end den traditionelle civiltjeneste og lade et europæisk initiativ tage udgangspunkt i en ramme:

- for en volontørtjeneste, der er tilgængelig for alle, ulønnet, frivillig, har et pædagogisk aspekt (uformel læring) og tilfører samfundet en merværdi;

- der kendetegnes ved en fastsat periode, hvor målsætningerne, indholdet, opgaverne strukturen og rammerne ligger fast, og hvor der er passende støtte samt retlig og social beskyttelse;

- som også har en europæisk og tværnational dimension.

2.3 Dette kunne kaldes et europæisk medborgerskabsinitiativ og omfatte en række forskellige traditioner og praksisser for frivillige aktiviteter, herunder civiltjenester i de forskellige medlemsstater.

2.4 Allerede traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab indeholdt bestemmelser om udveksling af unge arbejdstagere for at fremme og uddybe solidariteten mellem Europas folk.

2.5 En tidligere EØSU-udtalelse om frivilligt arbejde⁽²⁾ indeholdt en række anbefalinger, bl.a.

- at udråbe et europæisk år for de frivillige og at offentliggøre en hvidbog om frivillige aktiviteter og aktivt medborgerskab i Europa,

- at tilskynde regeringerne og medlemsstaterne til at udforme en national politik for de frivillige aktiviteter,

- at der i alle medlemsstater udarbejdes juridiske rammebetingelser, der giver ret til frivillige aktiviteter uafhængigt af juridisk eller social status,

- på EU-plan at imødekomme behovet for pålidelige og sammenlignelige statistikker på området,

⁽²⁾ Se EØSU's udtalelse om de frivillige aktiviteters rolle i det europæiske samfund og deres virkninger, ordfører: Erika Koller (EUT C 325 af 30.12.2006).

— at sikre, at EU-midler, -politikker og -programmer i større udstrækning end hidtil støtter de frivillige aktiviteter, og at der over alt i EU oprettes en passende infrastruktur til støtte for de frivillige aktiviteter,

— at paneuropæiske volontørprogrammer gøres tilgængelige for hele befolkningen.

2.6 EØSU konstaterer, at selv om der er sket fremskridt, er mange af henstillingerne og forslagene endnu ikke blevet gennemført. Med nærværende udtalelse understreger EØSU endnu en gang behovet for at gennemføre den tidligere udtalelses henstillinger og at øge ambitionsniveauet for en særlig del af det frivillige arbejde, nemlig volontørtjenesten.

2.7 EØSU anser det for nødvendigt i højere grad at inddrage civilsamfundet i den europæiske integration. Et ambitiøst anlagt europæisk medborgerskabsinitiativ, som er tilgængelig for alle aldersgrupper, kan bidrage til at lukke tillidskløften mellem den almindelige borger og EU. At fremme folks aktive medborgerskab bidrager til EU's principper om frihed, demokrati, respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, ligestilling mellem mænd og kvinder og ikke-diskrimination.

2.8 EØSU understreger det nødvendige i, at alle i højere grad deltager aktivt i samfundet. Dette gælder navnlig unge og/eller dårligt stillede med henblik på, at de kan styrke deres følelse af medborgerskab og solidaritet. Samarbejdet mellem medlemsstaterne, Kommissionen og EØSU på civiltjenestekområdet bør også forbedres.

2.9 I den nuværende traktat findes det juridiske grundlag for ungdomspolitikken og medborgerskab i artikel 149 og 151, som udelukker harmonisering af love, men giver EU mulighed for at tilskynde til samarbejde mellem medlemsstaterne og fremme udveksling af unge. I Lissabontraktaten udvides ungdomspolitikken noget, idet unges deltagelse i det demokratiske liv i Europa tilføjes.

2.10 Lissabontraktaten vil, når den træder i kraft, skabe en ramme for unge europæeres fælles bidrag til EU's humanitære bistandsprojekter – et frivilligt europæisk korps for humanitær bistand.

2.11 I dag gennemføres frivillige aktiviteter primært gennem den åbne koordinationsmetode inden for rammerne af EU's ungdomspolitik, som består af tre primære elementer:

— tilskynde unge til aktivt medborgerskab og deltagelse i civilsamfundet,

— fremme frivillige aktiviteter blandt unge,

— forbedre informeringen af unge og de eksisterende informationstjenester for unge og herved fremme frivillige aktiviteter blandt unge samt tilskynde til større forståelse af og kendskab til unge.

2.12 Der er mange grunde til at overveje at øge den aktive deltagelse i samfundet i Europa. EU har et større ansvar end noget andet kontinent for at opfylde millenniumudviklingsmålene. Europa er en af verdens største donorer. At involvere Europas borgere i opfyldelsen af verdens største udfordringer ville ikke kun bidrage til den enkeltes personlige udvikling, men også bidrage til større forståelse og skabe nødvendige netværk i en globaliseret verden.

2.13 De nationale civilforsvarstjenester har i nogle tilfælde eksisteret som et alternativ til militærtjeneste. Med den aktuelle reduktion af værnepligten og den stigende professionalisering af militæret i medlemsstaterne reduceres også civilforsvarstjenesterne. På den anden side kunne udvikling af volontørtjenester for unge også være et attraktivt alternativ for at involvere unge i samfundet, selv om militærtjeneste/civilforsvarstjeneste bliver mindre udbredt.

2.14 Frivilligt arbejde og andre civilsamfundsinitiativer tiltrækker sig større og større opmærksomhed af en række grunde. Repræsentanter for EU's medlemsstater, tiltrædelseslande og Kommissionen mødtes i Rom efter invitation fra det italienske formandskab i 2004 til den første konference om samfundsnyttigt arbejde og ungdom. Den italienske konferenceledelse anbefalede i sine konklusioner bl.a.:

— en systematisk og jævnlig udveksling af oplysninger og god praksis og et styrket samarbejde mellem civiltjenester og ungdomspolitikken,

— øget deltagelse af unge i civiltjenester for at styrke deres medborgerskab og solidaritetsfølelse

— forbedret samarbejde mellem medlemsstaterne, tiltrædelseslande og Kommissionen med hensyn til civiltjenester for unge.

3. De nuværende programmer

3.1 Europa

3.1.1 Programmet Aktive Unge omfatter Den Europæiske Volontørtjeneste. Volontører i alderen 18-30 år tilbringer 2-12 måneder i udlandet. De kan deltage i særlig uddannelse, og deres læringserfaringer anerkendes formelt med et ungdomspas. I årene 1996-2006 deltog omkring 30 000 volontører i Den Europæiske Volontørtjeneste.

3.1.2 Inden for rammerne af Grundtvig-programmet vil ældre mennesker fra 2009 blive omfattet af institutionaliserede former af den europæiske volontørtjeneste. I første omgang vil omfanget af disse udvekslinger ikke være særlig stort, men det er værd at bemærke, at Kommissionen søger metoder til at støtte frivilligt arbejde udført af forskellige aldersgrupper. Hertil kommer, at de foranstaltninger, der gennemføres som led i Kommissionens »Europa for Borgerne«-program vil skabe reelle muligheder for udveksling af frivillige fra forskellige lande og forskellige aldersgrupper.

3.1.3 Tusindvis af organisationer, der er aktive i EU-landene, har i mange år beskæftiget sig med bilateralt samarbejde. Et vigtigt element heri er udveksling af frivillige. Udvekslingen er decentral, men der findes ingen data om fænomenets omfang. Ser man udelukkende på de udvekslinger, der gennemføres af organisationer med en global struktur, er det imidlertid klart, at et betragteligt antal europæere, især unge, deltager i disse programmer.

3.1.4 Den Europæiske Volontørtjeneste har visse kerneværdier og kvalitetsstandarder, som er fastsat i chartret for Den Europæiske Volontørtjeneste. For at beskytte og opretholde disse værdier og standarder skal organisationer, som ønsker at udsende eller modtage volontører eller koordinere et projekt under Den Europæiske Volontørtjeneste, først godkendes.

3.1.5 EU's Erasmusprogram har haft stor succes med at øge mobiliteten for universitetsstuderende og støtte samarbejde mellem videregående uddannelsesinstitutioner. Omkring 90 % af de europæiske højere læreanstalter deltager i Erasmus, og 1,9 mio. studerende har deltaget siden programmets start i 1987. Programmet søger at udvide sine mobilitetsaktioner og sigter mod at nå op på 3 mio. Erasmus-studerende i 2012.

3.1.6 Under Leonardo da Vinci-programmet findes der flere aktiviteter, som støtter mobiliteten for unge under erhvervsuddannelse, arbejdstagere eller selvstændige samt for undervisningspersonale inden for erhvervsuddannelserne.

3.2 Medlemsstaterne

3.2.1 EØSU anerkender de forskellige former og traditioner for samfundsnyttigt arbejde og andre former for frivillige aktiviteter i medlemsstaterne, som sigter mod aktivt, solidarisk medborgerskab og social udvikling, og understreger ngo'ers rolle og bidrag som aktive inden for enten ungdomsarbejde eller frivilligt arbejde. EØSU er også opmærksom på, at der ikke foreligger ret mange oplysninger, som beskriver medlemsstaternes programmer for samfundsnyttigt arbejde og frivillige aktiviteter.

3.2.2 I en række medlemsstater, herunder Tyskland, Italien og Frankrig, er der allerede indført forskellige former for civiltjeneste (obligatorisk eller frivilligt) for unge. Andre lande er enten i færd med eller overvejer at indføre sådanne tjenester.

4. En europæisk civiltjeneste

4.1 Aktuelle politiske initiativer.

EØSU glæder sig over forslaget til Rådets henstilling om fremme af unge volontørers mobilitet i Europa. Udvalget bifalder endvidere Europa-Parlamentets beslutning af 22. april 2008 om volontørarbejdets bidrag til den økonomiske og sociale samhørighed. Det understreger behovet for at mobilisere ressourcer til fordel for frivilligt arbejde og til at give andre grupper end unge adgang til programmer.

EØSU ser endvidere positivt på Kommissionens opfordring til at gennemføre den forberedende foranstaltning Amicus for at fremme den tværnationale karakter af praktikophold for unge i samfundsnyttigt arbejde og frivillige aktiviteter, tilskynde til udviklingen af en europæisk ramme og give mulighed for en test- og evalueringsfase.

4.1.1 EØSU ville derfor bifalde, at medlemsstater med stærke traditioner og interesser på området indleder et samarbejde, som kan give de eksisterende former for samfundsnyttigt arbejde og civiltjenester et tværnationalt element.

4.1.2 EØSU er enig i, at den manglende samordning mellem de forskellige nationale ordninger og de sparsomme oplysninger, som begrænser Den Europæiske Volontørtjenestes muligheder, er bekymrende. Udvalget glæder sig også over bestræbelserne på at opnå en bredere anerkendelse af Den Europæiske Volontørtjeneste på linje med Erasmusprogrammet.

4.2 Hvilke mål bør der opstilles?

4.2.1 EØSU mener, at EU bør opstille ambitiøse mål for en bredere deltagelse i civilsamfundet. Første skridt er at gennemføre EØSU's henstillinger i den tidligere udtalelse (jf. punkt 2.5).

4.2.2 EU bør fremme et europæisk medborgerskabsinitiativ, der kombinerer politikker og aktiviteter for udvekslingsprogrammer, som ikke kun sætter fokus på de unge, men også sikrer en stærkere europæisk komponent. Tjenesteperioden bør ideelt set gennemføres i et andet land end hjemlandet. EØSU mener, at EU bør afsætte flere finansielle midler til sådanne programmer.

4.2.3 I første trin bør den sigte mod en fordobling af den nuværende deltagelse i udvekslingen af unge volontører. Dette bør være muligt, i betragtning af at over 100 000 studerende i øjeblikket deltager i Erasmusprogrammet, mens kun en meget lille del af EU's unge deltager i andre ungdomsudvekslingsprogrammer. På langt sigt bør disse programmer sigte mod at nå op på samme deltagelse som Erasmus.

4.2.4 EØSU mener, at det er vigtigt i højere grad at målrette arbejdet mod dårligt stillede unge, som vil få det største udbytte af at deltage i civilsamfundet, men som ofte ikke har de økonomiske og/eller uddannelsesmæssige forudsætninger for at gøre det.

4.2.5 Et sådant initiativ bør også omfatte andre grupper end unge. Europa oplever en aldring af befolkningen, men ældre mennesker er mere aktive end tidligere og ønsker også at spille en mere synlig rolle i samfundet. At inddrage andre grupper som f.eks. pensionister i ordningen ville efter EØSU's opfattelse bidrage til begrebet aktiv alderdom og bringe en ny gruppe mennesker fra forskellige lande tættere på hinanden. Det ville give ældre mennesker mulighed for at deltage i samfundslivet, bruge deres livserfaring og fortsat føle sig nyttige. Dette ville have en positiv effekt på deres helbred og livskvalitet. Frivillige aktiviteter kan også fremme forståelsen mellem generationer, når unge og gamle arbejder sammen, udveksler erfaringer og støtter hinanden.

4.2.6 Det er vigtigt at sikre, at der er fuldt samarbejde mellem de eksisterende nationale og europæiske programmer. Dette ville mindske tekniske hindringer som manglende gensidig anerkendelse af erfaringer fra civiltjenester og af unges kvalifikationer samt problemer med hensyn til syge- og ulykkesforsikringsdækning. Til den ende bør EU fastlægge et mærke for udvekslingsprogrammer, der opfylder EU's kvalitetsstandarder.

4.2.7 I dag er statsstøtte vigtig for at stimulere udviklingen af programmer og garantere kvalitetsstandarder. Imidlertid dækker intet land alle udgifterne til de frivillige projekter, navnlig ikke til tværnationale aktiviteter, og ofte søges supplerende, private midler. For at fremme udvekslinger og opbygge et europæisk medborgerskabsinitiativ må EU derfor øge sit budget til frivillige aktiviteter, herunder udvekslinger, betydeligt for at dække f.eks. udgifter til koordinering, incitamenter og tværsubsidier mellem lande. EØSU opfordrer også medlemsstaterne til at øge midlerne til disse aktiviteter.

4.2.8 Udvalget anser det for vigtigt at fremme et tredjelandselement, hvor frivillige kan gøre tjeneste i udlandet og hermed bidrage til EU's arbejde for at nå millenniumudviklingsmålene

og gennemføre EU's politik for udvikling og humanitær bistand. Et initiativ, der fremmer en bredere ramme og et større antal udvekslinger, bør også koordineres med det europæiske korps for humanitær bistand, som omtales i Lissabontraktaten. Korpsen kunne også på længere sigt omfatte andre grupper end unge. I den sammenhæng er det vigtigt at sikre, at EU's visumpolitikker ikke unødigt hæmmer sådanne udvekslinger.

4.2.9 Endelig må EU også fremhæve og evaluere dette område ved at iværksætte og støtte forskning og udvikle de statistiske komponenter. Samarbejdet mellem eksisterende civiltjenester skal diskuteres yderligere, følges op og overvåges inden for en passende institutionel ramme.

4.3 Fordele og udfordringer

4.3.1 Det europæiske medborgerskabsinitiativ vil bidrage til at underbygge de universelle og europæiske værdier: frihed, demokrati, respekt for menneskerettighederne, de grundlæggende frihedsrettigheder og retsstaten. Det bør endvidere have til formål at udvikle sociale, sproglige og netværksfærdigheder samt fremme EU's opbygning og funktion samt erhvervelsen og udvekslingen af erfaringer. Viljen til at opnå viden eller en bedre forståelse af ens egen karakter og evner er faktorer, der ofte ligger til grund for unges engagement i volontørarbejde og samtidig bidrager til, at de unge kan leve op til kravene i det videnbaserede samfund.

4.3.2 EØSU mener, at der er store muligheder for tværnationalt samarbejde og udveksling af frivillige på mange forskellige områder (f.eks. social integration, menneskelige behov, børn og unge, sport, oplysning, beskyttelse af den historiske arv, kultur og kunst, miljø, civilbeskyttelse etc.), som kan fremme medborgerskabets europæiske dimension.

4.3.3 EØSU mener, at et europæisk medborgerskabsinitiativ også kunne forbedre samarbejdet mellem medlemsstaterne, tiltrædelseslandene og landene under den europæiske nabolandspolitik med hensyn til aktivt medborgerskab og solidaritet.

4.3.4 Frivillige kan indsamle vigtige uformelle erfaringer og viden, som er et krav på arbejdsmarkedet, og opbygge et kontaktnetværk. Frivillige kan også opnå nøglekompetencer og viden på områder som oplysningsvirksomhed, kommunikation, udtryksevne, sociale færdigheder, lederevner og faglig uddannelse. Frivillige aktiviteter kan dermed udgøre en vigtig del af en persons curriculum vitæ og karriere, men det må sikres, at unge menneskers frivillige arbejde og uformelle læring anerkendes.

4.3.5 Der er imidlertid også udfordringer, bl.a. de frivilliges manglende retsstatus. Nationale rammer fastlægger den status, de frivillige og volontørorganisationerne har i hjemlandet og, i mindre grad, i udlandet. Der findes imidlertid ingen lovrammer, som giver f.eks. frivillige i Den Europæiske Volontørtjeneste en egentlig retsstatus.

4.3.6 Forsikrings-, sundheds- og sikkerhedsspørgsmål skal også løses. Frivillige bør garanteres tilstrækkelig social beskyttelse under deres tjeneste, men det er vanskeligt, hvis bestemmelserne for tværnationale frivillige med hensyn til social sikkerhed er forskellige fra land til land. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at fremme en fælles forståelse af disse spørgsmål, og opfordrer medlemsstaterne og de pågældende institutioner til at finde en løsning på disse centrale problemer.

4.3.7 Der må gøres alt for at undgå en potentiel forståelseskonflikt mellem lønnet arbejde og frivilligt arbejde. Forskellene mellem arbejdstagere og frivillige og de frivilliges ansvar, hvor dette er relevant, må klart defineres. Frivillige aktiviteter skal ikke træde i stedet for beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Det er derfor vigtigt at samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

5. EØSU's og det organiserede civilsamfunds rolle

5.1 Det organiserede civilsamfund er den centrale sektor for frivillige aktiviteter. En lang række civilsamfundsorganisationer er allerede i dag involveret i Den Europæiske Volontørtjeneste og andre EU-programmer. Frivillige organisationer bør også fortsat spille en vigtig rolle i forbindelse med et bredere udvekslingsprogram.

5.2 Non-profit og frivillige organisationer udfører ofte diverse velfærdsydelser i Europa. Samtidig er deltagelsen i folkebevægelser i Europa i mange tilfælde faldende. På den baggrund kan et europæisk medborgerskabsinitiativ både bidrage til at udvikle den folkelige deltagelse i det organiserede civilsamfund og til at forbedre organisationernes selvudviklingsmuligheder. En evaluering og diskussion af de frivillige organisationers rolle og position i samfundet kan føre til en ændring af organisationernes særlige bidrag og til at øge bevidstheden om den merværdi, de tilfører samfundet.

5.3 Det europæiske medborgerskabsinitiativ kan også bidrage til et stærkere og mere levende civilsamfund. Dette vil skabe social kapital i form af tillid, mindre korruption samt medlemskab af frivillige foreninger.

5.4 Civilsamfundsorganisationer er ofte berørt af problemet med akkreditering af organisationer og spørgsmålet om udvekslingens kvalitet. EØSU opfordrer det organiserede civilsamfund i medlemsstaterne og på europæisk niveau til at samarbejde om at finde fælles principper for akkreditering og udvikle yderligere fælles kvalitetskriterier. Dette kunne eventuelt ske i samarbejde med de ansvarlige offentlige myndigheder.

5.5 EØSU er klar over det nødvendige i at følge dette spørgsmål op, f.eks. i form af en konference med deltagelse af alle nationale civiltjenesteorganer, Kommissionen og ngo'er, som er aktive inden for enten ungdomsarbejde eller frivilligt arbejde, med henblik på at fremme udviklingen af en ramme for et europæisk medborgerskabsinitiativ.

Bruxelles, den 25. februar 2009.

Mario SEPI

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag, som fik tilslutning fra over en fjerdedel af de afgivne stemmer, blev forkastet under debatten:

Punkt 2.11

Ændres som følger:

»I dag ~~gennemføres~~ er frivillige aktiviteter blandt unge ~~primært gennem et prioriteret område under den åbne koordinationsmetode inden for rammerne af EU's ungdomspolitik, som består af tre primære elementer:~~

- tilskynde unge til aktivt medborgerskab og deltagelse i civilsamfundet,
- fremme frivillige aktiviteter blandt unge,
- forbedre informeringen af unge og de eksisterende informationstjenester for unge og herved fremme frivillige aktiviteter blandt unge samt tilskynde til større forståelse af og kendskab til unge.«

Afstemningsresultat

For: 49 Imod: 69 Hverken for eller imod: 19

Punkt 4.3.7

»Der må gøres alt for at undgå en potentiel forståelseskonflikt mellem lønnet arbejde og frivilligt arbejde. Forskellene mellem arbejdstagere og frivillige og de frivilliges ansvar, hvor dette er relevant, må klart defineres. Frivillige aktiviteter skal ikke træde i stedet for beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Det er derfor vigtigt at samarbejdet med mellem de organisationer, der repræsenterer de frivillige, og arbejdsmarkedets parter er derfor vigtigt.«

Afstemningsresultat

For: 48 Imod: 77 Hverken for eller imod: 23
